๓. นิสฺสคฺคิยกณฺฑํ (ภิกฺขุนีวิภงฺค)

๑. ปตฺตวคฺค

๑. ปฐมสิกฺขาปทํ

อิเม โข ปนายฺยาโย ตึส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา

ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติฯ

๗๓๓. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย พหู ปตฺเต สนฺนิจยํ กโรนฺติฯ มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺฑนฺตา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย พหู ปตฺเต สนฺนิจยํ กริสฺสนฺติ, ปตฺตวาณิชฺชํ วา ภิกฺขุนิโย กริสฺสนฺติ, อามตฺติกาปณํ วา ปสาเรสฺสนฺตี’’ติ! อโสฺสสุํ โข ภิกฺขุนิโย เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขิยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย ปตฺตสนฺนิจยํ กริสฺสนฺตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย ปตฺตสนฺนิจยํ กโรนฺตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย ปตฺตสนฺนิจยํ กริสฺสนฺติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๓๔. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี ปตฺตสนฺนิจยํ กเรยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๓๕. **ยาปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

ปโตฺต นาม เทฺว ปตฺตา – อโยปโตฺต, มตฺติกาปโตฺตฯ ตโย ปตฺตสฺส วณฺณา – อุกฺกโฎฺฐ ปโตฺต, มชฺฌิโม ปโตฺต, โอมโก ปโตฺตฯ **อุกฺกโฎฺฐ นาม ปโตฺต** อฑฺฒาฬฺหโกทนํ คณฺหาติ จตุภาคํ ขาทนํ ตทุปิยํ พฺยญฺชนํฯ **มชฺฌิโม นาม ปโตฺต** นาฬิโกทนํ คณฺหาติ จตุภาคํ ขาทนํ ตทุปิยํ พฺยญฺชนํฯ **โอมโก นาม ปโตฺต**ปโตฺถทนํ คณฺหาติ จตุภาคํ ขาทนํ ตทุปิยํ พฺยญฺชนํฯ ตโต อุกฺกโฎฺฐ อปโตฺต โอมโก อปโตฺตฯ

สนฺนิจยํ กเรยฺยาติ อนธิฎฺฐิโต อวิกปฺปิโตฯ

นิสฺสคฺคิโยโหตีติ สห อรุณุคฺคมนา นิสฺสคฺคิโย โหติฯ นิสฺสชฺชิตโพฺพ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตโพฺพฯ ตาย ภิกฺขุนิยา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุนีนํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฎิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อยํ เม, อเยฺย, ปโตฺต รตฺตาติกฺกโนฺต นิสฺสคฺคิโย, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพาฯ พฺยตฺตาย ภิกฺขุนิยา ปฎิพลาย อาปตฺติ ปฎิคฺคเหตพฺพาฯ นิสฺสฎฺฐปโตฺต ทาตโพฺพ –

‘‘สุณาตุ เม, อเยฺย, สโงฺฆฯ อยํ ปโตฺต อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา นิสฺสคฺคิโย สงฺฆสฺส นิสฺสโฏฺฐฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ อิมํ ปตฺตํ อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา ทเทยฺยา’’ติฯ

ตาย ภิกฺขุนิยา สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุนีนํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อยํ เม, อยฺยาโย, ปโตฺต รตฺตาติกฺกโนฺต นิสฺสคฺคิโย, อิมาหํ อยฺยานํ นิสฺสชฺชามี’’ติฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพาฯ พฺยตฺตาย ภิกฺขุนิยา ปฏิพลาย อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพาฯ นิสฺสฏฺฐปโตฺต ทาตโพฺพ –

‘‘สุณนฺตุ เม อยฺยาโยฯ อยํ ปโตฺต อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา นิสฺสคฺคิโย อยฺยานํ นิสฺสโฏฺฐฯ ยทิ อยฺยานํ ปตฺตกลฺลํ, อยฺยาโย อิมํ ปตฺตํ อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา ทเทยฺยุ’’นฺติฯ

ตาย ภิกฺขุนิยา เอกํ ภิกฺขุนึ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนียา – ‘‘อยํ เม, อเยฺย, ปโตฺต รตฺตาติกฺกโนฺต นิสฺสคฺคิโยฯ อิมาหํ อยฺยาย นิสฺสชฺชามี’’ติฯ นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพาฯ ตาย ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพาฯ นิสฺสฏฺฐปโตฺต ทาตโพฺพ – ‘‘อิมํ ปตฺตํ อยฺยาย ทมฺมี’’ติฯ

๗๓๖. รตฺตาติกฺกเนฺต อติกฺกนฺตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ รตฺตาติกฺกเนฺต เวมติกา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ รตฺตาติกฺกเนฺต อนติกฺกนฺตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อนธิฏฺฐิเต อธิฏฺฐิตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อวิกปฺปิเต วิกปฺปิตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อวิสฺสชฺชิเต วิสฺสชฺชิตสญฺญา , นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อนเฎฺฐ นฏฺฐสญฺญา… อวินเฎฺฐ วินฏฺฐสญฺญา… อภิเนฺน ภินฺนสญฺญา… อวิลุเตฺต วิลุตฺตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

นิสฺสคฺคิยํ ปตฺตํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ รตฺตานติกฺกเนฺต อติกฺกนฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ รตฺตานติกฺกเนฺต เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ รตฺตานติกฺกเนฺต อนติกฺกนฺตสญฺญา อนาปตฺติฯ

๗๓๗. อนาปตฺติ อโนฺตอรุเณ อธิเฏฺฐติ, วิกเปฺปติ, วิสฺสเชฺชติ, นสฺสติ, วินสฺสติ, ภิชฺชติ, อจฺฉินฺทิตฺวา คณฺหนฺติ, วิสฺสาสํ คณฺหนฺติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย นิสฺสฏฺฐปตฺตํ น เทนฺติฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ น, ภิกฺขเว, นิสฺสฏฺฐปโตฺต น ทาตโพฺพฯ ยา น ทเทยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติฯ

ปฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๒. ทุติยสิกฺขาปทํ

๗๓๘. เตนสมเยน พุโทฺธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขุนิโย คามกาวาเส วสฺสํวุฏฺฐา [วสฺสํวุตฺถา (สี. สฺยา.)] สาวตฺถึ อคมํสุ วตฺตสมฺปนฺนา อิริยาปถสมฺปนฺนา ทุโจฺจฬา ลูขจีวราฯ อุปาสกา ตา ภิกฺขุนิโย ปสฺสิตฺวา – ‘‘อิมา ภิกฺขุนิโย วตฺตสมฺปนฺนา อิริยาปถสมฺปนฺนา ทุโจฺจฬา ลูขจีวรา, อิมา ภิกฺขุนิโย อจฺฉินฺนา ภวิสฺสนฺตี’’ติ ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส อกาลจีวรํ อทํสุฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี – ‘‘อมฺหากํ กถินํ อตฺถตํ กาล

จีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสิฯ อุปาสกา ตา ภิกฺขุนิโย ปสฺสิตฺวา เอตทโวจุํ – ''อปยฺยาหิ จีวรํ ลทฺธ''นฺติ? ''น มยํ, อาวุโส, จีวรํ ลภามฯ อยฺยา ถุลฺลนนฺทา – 'อมฺหากํ กถินํ อตฺถตํ กาลจีวร'นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสี''ติฯ อุปาสกา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ''กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา อกาลจีวรํ 'กาลจีวร'นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสตี''ติ! อโสฺสสุํโข ภิกฺขุนิโย เตสํ อุปาสกานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขิยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ''กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา อกาลจีวรํ 'กาลจีวร'นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสตี''ติ! อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ …เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว , ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อกาลจีวรํ ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปตีติ [ภาชาเปสีติ (ก.)]? ''สจฺจํ, ภควา''ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อกาลจีวรํ ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๓๙. **''ยา ปน ภิกฺขุนี อกาลจีวรํ 'กาลจีวร'นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย''**นฺติฯ

๗๔๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อกาลจีวรํนาม อนตฺถเต กถิเน เอกาทสมาเส อุปฺปนฺนํ, อตฺถเต กถิเน สตฺตมาเส อุปฺปนฺนํ, กาเลปิ อาทิสฺส ทินฺนํ, เอตํ อกาลจีวรํ นามฯ

อกาลจีวรํ ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน , ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… อิทํ เม, อเยฺย, อกาลจีวรํ ''กาลจีวร'นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี''ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๔๑. อกาลจีวเร อกาลจีวรสญฺญา ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อกาลจีวเร เวมติกา ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อกาลจีวเร กาลจีวรสญฺญา ''กาลจีวร''นฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปติ , อนาปตฺติฯ กาลจีวเร อกาลจีวรสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาลจีวเร เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาลจีวเร กาลจีวรสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๔๒. อนาปตฺติ อกาลจีวรํ กาลจีวรสญฺญา ภาชาเปติ, กาลจีวรํ กาลจีวรสญฺญา ภาชาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ทุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

๗๔๓. เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญตราย ภิกฺขุนิยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺเตตฺวา ปริภุญฺชิฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ตํ จีวรํ สงฺฆริตฺวา [สํหริตฺวา (ก.)] นิกฺขิปิฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ตํ ภิกฺขุนึ เอตทโวจ – ‘‘ยํ เต, อยฺเย, มยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺติตํ, กหํ ตํ จีวร’’นฺติ? อถ โข สา ภิกฺขุนี ตํ จีวรํ นีหริตฺวา ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ทเสฺสสิฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ตํ ภิกฺขุนึ เอตทโวจ – ‘‘หนฺทาเยฺย, ตุยฺหํ จีวรํ, อาหร เม’ตํ จีวรํ, ยํ ตุยฺหํ ตุยฺหเมเวตํ, ยํ มยฺหํ มยฺหเมเวตํ, อาหร เม’ตํ, สกํ ปจฺจาหรา’’ติ อจฺฉินฺทิฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนิยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺเตตฺวา อจฺฉินฺทิสฺสตี’’ติ! อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาราเจสุํ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺเตตฺวา อจฺฉินฺทตีติ [อจฺฉินฺทีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺเตตฺวา อจฺฉินฺทิสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๔๔. **‘‘ยาปน ภิกฺขุนี ภิกฺขุนิยา สทฺธึ จีวรํ ปริวตฺเตตฺวา สา ปจฺฉา เอวํ วเทยฺย – ‘หนฺทาเยฺย, ตุยฺหํ จีวรํ อาหร, เมตํ จีวรํ, ยํ ตุยฺหํ ตุยฺหเมเวตํ, ยํ มยฺหํ มยฺหเมเวตํ, อาหร เมตํ, สกํ ปจฺจาหรา’ติ อจฺฉิเนฺทยฺย วา อจฺฉินฺทาเปยฺย วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๔๕. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

ภิกฺขุนิยา สทฺธินฺติ อญฺญาย ภิกฺขุนิยา สทฺธึฯ

จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อญฺญตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปคํ ปจฺฉิมํฯ

ปริวเตฺตตฺวาติ ปริเตฺตน วา วิปุลํ, วิปุเลน วา ปริตฺตํฯ

อจฺฉิเนฺทยฺยาติ สยํ อจฺฉินฺทติ นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อจฺฉินฺทาเปยฺยาติ อญฺญํ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ สกึ อาณตฺตา พหุกมฺปิ อจฺฉินฺทติ, นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม อยฺเย จีวรํ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺนํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๔๖. อุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อุปสมฺปนฺนาย เวมติกา จีวรํ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อุปสมฺปนฺนาย อนุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อญฺญํ ปริกฺขารํ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุปสมฺปนฺนาย สทฺธึ จีวรํ วา อญฺญํ วา ปริกฺขารํ ปริวเตฺตตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุปสมฺปนฺนาย เวมติกา, อาปตฺติทุกฺกฏสฺสฯ อนุปสมฺปนฺนาย อนุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๗๔๗. อนาปตฺติ สา วา เทติ, ตสฺสา วา วิสฺสสนฺตี คณฺหาติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

๗๔๘. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี คิลานา โหติฯ อถ โข อญฺญตโร อุปาสโก เยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ เอตทโวจ – ‘‘กึ เต, อเยฺย, อผาสุ, กึ อาหรียตู’’ติ? ‘‘สปฺปินา เม, อาวุโส, อโตฺถ’’ติฯ อถ โข โส อุปาสโก อญฺญตรสฺส อาปณิกสฺส ฆรา กหาปณสฺส สปฺปึ อาหริตฺวา ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อทาสิฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เอวมาห – ‘‘น เม, อาวุโส, สปฺปินา อโตฺถ; เตเลน เม อโตฺถ’’ติฯ อถ โข โส อุปาสโก เยน โส อาปณิโก เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ตํ อาปณิกํ เอตทโวจ – ‘‘น กิราโยฺย อยฺยาย สปฺปินา อโตฺถ, เตเลน อโตฺถฯ หนฺท เต สปฺปึ, เตลํ เม เทหี’’ติฯ ‘‘สเจ มยํ อโยฺย วิกฺกีตํ ภณฺฑํ ปุน อาทิยิสฺสาม [อาหริสฺสาม (ก.)], กทา อมฺหากํ ภณฺฑํ วิกฺกายิสฺสติ [วิกฺกียิสฺสติ (?)]; สปฺปิสฺส กเยน สปฺปิ หฏํ, เตลสฺส กยํ อาหร, เตลํ หริสฺสสี’’ติฯ อถ โข โส อุปาสโก อุชฺฌายติ ขิยฺยติ วิปาเจติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา อญฺญํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาเปสฺสตี’’ติ! อโสฺสสุํ โข ภิกฺขุนิโย ตสฺส อุปาสกสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส ขิยฺยนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺสฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ…เป.… อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาเปตีติ [วิญฺญาเปสีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา …เป.… กถญฺหินาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๔๙. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๕๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญํวิญฺญาเปตฺวาติ ยํ กิญฺจิ วิญฺญาเปตฺวาฯ

อญฺญํ วิญฺญาเปยฺยาติ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว,

นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม อเยฺย อญฺญํ วิญฺญาเปตฺวา อญฺญํ วิญฺญาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมี’’ติฯ

๗๕๑. อเญฺญ อญฺญสญฺญา อญฺญํ วิญฺญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อเญฺญ เวมติกา อญฺญํ วิญฺญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อเญฺญ อนญฺญสญฺญา อญฺญํ วิญฺญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อนเญฺญ อญฺญสญฺญา อนญฺญํ วิญฺญาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนเญฺญ เวมติกา อนญฺญํ วิญฺญาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนเญฺญ อนญฺญสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๕๒. อนาปตฺติ ตเญฺญว [ตเญฺจว (สฺยา.)]วิญฺญาเปติ, อญฺญญฺจ วิญฺญาเปติ, อานิสํสํ ทเสฺสตฺวา วิญฺญาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๕. ปญฺจมสิกฺขาปทํ

๗๕๓. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี คิลานา โหติฯ อถ โข อญฺญตโร อุปาสโก เยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ เอตทโวจ – ‘‘กจฺจิ, อเยฺย, ขมนียํ กจฺจิ ยาปนีย’’นฺติ? ‘‘น เม, อาวุโส, ขมนียํ, น ยาปนีย’’นฺติฯ ‘‘อมุกสฺส, อเยฺย, อาปณิกสฺส ฆเร กหาปณํ นิกฺขิปิสฺสามิ, ตโต ยํ อิเจฺฉยฺยาสิ ตํ อาหราเปยฺยาสี’’ติฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญตรํ สิกฺขมานํ อาณาเปสิ – ‘‘คจฺฉ, สิกฺขมาเน, อมุกสฺส อาปณิกสฺส ฆรา กหาปณสฺส เตลํ อาหรา’’ติฯ อถ โข สา สิกฺขมานา ตสฺส อาปณิกสฺส ฆรา กหาปณสฺส เตลํ อาหริตฺวา ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อทาสิฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เอวมาห – ‘‘น เม, สิกฺขมาเน, เตเลน อโตฺถ, สปฺปินา เม อโตฺถ’’ติฯ อถ โข สา สิกฺขมานา เยน โส อาปณิโก เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ตํ อาปณิกํ เอตทโวจ – ‘‘น กิร, อาวุโส, อยฺยาย เตเลน อโตฺถ, สปฺปินา อโตฺถ, หนฺท เต เตลํ, สปฺปิํ เม เทหี’’ติฯ ‘‘สเจ มยํ, อเยฺย, วิกฺกีตํ ภณฺฑํ ปุน อาทิยิสฺสาม, กทา อมฺหากํ ภณฺฑํ วิกฺกายิสฺสติ! เตลสฺส กเยน เตลํ หฏํ, สปฺปิสฺส กยํ อาหร, สปฺปิํ หริสฺสสี’’ติฯ อถ โข สา สิกฺขมานา โรทนฺตี อฏฺฐาสิฯ ภิกฺขุนิโย ตํ สิกฺขมานํ เอตทโวจุํ – ‘‘กิสฺส ตฺวํ, สิกฺขมาเน, โรทสี’’ติ? อถ โข สา สิกฺขมานา ภิกฺขุนีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปสฺสตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปตีติ [เจตาเปสีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๕๔. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย**’’นฺติฯ

๗๕๕. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญํ เจตาเปตฺวาติ ยํ กิญฺจิ เจตาเปตฺวาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… “อิทํ เม, อยฺเย, อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี”ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๕๖. อญฺญอญฺญสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญ เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญ อนญฺญสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อนญฺญ อญฺญสญฺญา อนญฺญํ เจตาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญ เวมติกา อนญฺญํ เจตาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญ อนญฺญสญฺญา อนาปตฺติฯ

๗๕๗. อนาปตฺติ ตญฺญว [ตญฺจว (สฺยา.)]เจตาเปติ, อญฺญญฺจ เจตาเปติ, อานิสํสํ ทเสฺสตฺวา เจตาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๖. ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ

๗๕๘. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อุปาสกา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส จีวรตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อญฺญตรสฺส ปาวาริกสฺส ฆเร ปริกฺขารํ นิกฺขิปิตฺวา ภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจุํ – “อมุกสฺส, อยฺเย, ปาวาริกสฺส ฆเร จีวรตฺถาย ปริกฺขาโร นิกฺขิโตฺต, ตโต จีวรํ อาหราเปตฺวา ภาเชถา”ติฯ ภิกฺขุนิโย เตน ปริกฺขาเรน เภสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริภุญฺชิํสุฯ อุปาสกา ชานิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – “กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺตี”ติ! อโสฺสสุํ โข ภิกฺขุนิโย เตสํ อุปาสกานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขิยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา …เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – “กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺตี”ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปนฺตีติ? “สจฺจํ, ภควา”ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกนปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.…เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๕๙. **“ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย**”นฺติฯ

๗๖๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป…. ***ภิกฺขุนี***ติ…เป…. อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตฺถาย ทินฺเนนฯ

สงฺฆิเกนาติ สงฺฆสฺส, น คณสฺส, น เอกภิกฺขุนิยาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ยํอตฺถาย ทินฺนํ, ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป…. ‘‘อิทํ เม, อเยฺย, อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติฯ…เป…. ทเทยฺยาติ…เป…. ทเทยฺยุนฺติ…เป…. อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๖๑. อญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ นิสฺสฏฺฐํ ปฏิลภิตฺวา ยถาทาเน อุปเนตพฺพํฯ

อนญฺญทตฺถิเกอญฺญทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๖๒. อนาปตฺติ เสสกํ อุปเนติ, สามิเก อปโลเกตฺวา อุปเนติ, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๗. สตฺตมสิกฺขาปทํ

๗๖๓. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อุปาสกา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส จีวรตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อญฺญตรสฺส ปาวาริกสฺส ฆเร ปริกฺขารํ นิกฺขิปิตฺวาภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจุํ – ‘‘อมุกสฺส, อเยฺย, ปาวาริกสฺส ฆเร จีวรตฺถาย ปริกฺขาโร นิกฺขิโตฺต, ตโต จีวรํ อาหราเปตฺวา ภาเชถา’’ติฯ ภิกฺขุนิโย เตน จ ปริกฺขาเรน สยมฺปิ ยาจิตฺวา เภสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริภุญฺชึสุฯ อุปาสกา ชานิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺตี’’ติ…เป…. สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปนฺตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป…. กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป…. เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๖๔. **“ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน สงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย”**นฺติฯ

๗๖๕. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตฺถาย ทิเนฺนนฯ

สงฺฆิเกนาติ สงฺฆสฺส, น คณสฺส, น เอกภิกฺขุนิยาฯ

สญฺญาจิเกนาติ สยํ ยาจิตฺวาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ยํอตฺถาย ทินฺนํ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม, อเยฺย, อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนสงฺฆิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๖๖. อญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ , นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ นิสฺสฏฺฐํ ปฏิลภิตฺวา ยถาทาเน อุปเนตพฺพํฯ

อนญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๖๗. อนาปตฺติ เสสกํ อุปเนติ, สามิเก อปโลเกตฺวา อุปเนติ, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

๗๖๘. เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปูคสฺส ปริเวณวาสิกา ภิกฺขุนิโย ยาคุยา กิลมนฺติฯ อถ โข โส ปูโค ภิกฺขุนีนํ ยาคุอตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อญฺญตรสฺส อาปณิกสฺส ฆเร ปริกฺขารํ นิกฺขิปิตฺวา ภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ – ‘‘อมุกสฺส, อเยฺย, อาปณิกสฺส ฆเร ยาคุอตฺถาย ปริกฺขาโร นิกฺขิโตฺต, ตโต ตณฺฑุลํ อาหราเปตฺวา ยาคุํ ปจาเปตฺวา ปริภุญฺชถา’’ติฯ ภิกฺขุนิโย เตน ปริกฺขาเรน เภสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริภุญฺชึสุฯ โส ปูโค ชานิตฺวา อุชฺฌายติ ขิยฺยติ วิปาเจติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺตี’’ติ…เป.…สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกนอญฺญํ

เจตาเปนฺตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๖๙. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย**’’นฺติฯ

๗๗๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตฺถาย ทินฺเนนฯ

มหาชนิเกนาติ คณสฺส, น สงฺฆสฺส, น เอกภิกฺขุนิยาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ยํอตฺถาย ทินฺนํ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม, อยฺเย, อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๗๑. อญฺญทตฺถิเกอญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญาอญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ นิสฺสฏฺฐํ ปฏิลภิตฺวา ยถาทาเน อุปเนตพฺพํฯ

อนญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๗๒. อนาปตฺติ เสสกํ อุปเนติ, สามิเก อปโลเกตฺวา อุปเนติ, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๙. นวมสิกฺขาปทํ

๗๗๓. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส ปูคสฺส ปริเวณวาสิกา ภิกฺขุนิโย ยาคุยา กิลมนฺติฯ อถ โข โส ปูโค ภิกฺขุนีนํ ยาคุอตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อญฺญตรสฺส อาปณิกสฺส ฆเร ปริกฺขารํ นิกฺขิปิตฺวา ภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ – ‘‘อมุกสฺส, อยฺเย, อาปณิกสฺส ฆเร ยาคุอตฺถาย ปริกฺขาโร นิกฺขิตฺโตฯ ตโต ตณฺฑุเล อาหราเปตฺวา ยาคุํ ปจาเปตฺวา ปริภุญฺชถา’’ติฯ ภิกฺขุนิโย เตน จ ปริกฺขาเรน สยมฺปิ ยาจิตฺวา เภสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริภุญฺชึสุฯ โส ปูโค ชานิตฺวา อุชฺฌายติ ขิยฺยติ วิปาเจ

ติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺตี’’ติ…เป…. สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปนฺตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป…. กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป…. เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๗๔. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๗๕. **ยาปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป…. ***ภิกฺขุนี***ติ…เป…. อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตฺถาย ทินฺเนนฯ

มหาชนิเกนาติ คณสฺส, น สงฺฆสฺส, น เอกภิกฺขุนิยาฯ

สญฺญาจิเกนาติ สยํ ยาจิตฺวาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ยํอตฺถาย ทินฺนํ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วาคณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป…. ‘‘อิทํ เม, อยฺเย, อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน มหาชนิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํฯ อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป…. ทเทยฺยาติ…เป…. ทเทยฺยุนฺติ…เป…. อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๗๖. อญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ นิสฺสฎฺฐํ ปฏิลภิตฺวา ยถาทาเน อุปเนตพฺพํฯ

อนญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา อนาปตฺติฯ

๗๗๗. อนาปตฺติ เสสกํ อุปเนติ, สามิเก อปโลเกตฺวา อุปเนติ, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

๗๗๘. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี พหุสฺสุตา โหติ ภาณิกา วิสารทา ปฏฺฐา ธมฺมึ กถํ กาตุํฯ พหู

มนุสฺสา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ ปยิรุปาสนฺติฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ปริเวณํ อุนฺทฺริยติ [อุทฺรียติ (สฺยา.)]ฯ มนุสฺสา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ เอตทโวจุํ – ‘‘กิสฺสิทํ เต, อยฺเย, ปริเวณํ อุนฺทฺริยตี’’ติ? ‘‘นตฺถาวุโส, ทายกา, นตฺถิ การกา’’ติฯ อถ โข เต มนุสฺสา ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ปริเวณตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ปริกฺขารํ อทํสุฯ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เตน จ ปริกฺขาเรน สยมฺปิ ยาจิตฺวา เภสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริภุญฺชิฯ มนุสฺสา ชานิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๗๙. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๘๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… ภิกฺขุนีติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตฺถาย ทินฺเนนฯ

ปุคฺคลิเกนาติ เอกาย ภิกฺขุนิยา, น สงฺฆสฺส, น คณสฺสฯ

สญฺญาจิเกนาติ สยํ ยาจิตฺวาฯ

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ยํอตฺถาย ทินฺนํ ตํ ฐเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม, อยฺเย, อญฺญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺญุทฺทิสิเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๘๑. อญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก เวมติกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ นิสฺสฏฺฐํ ปฏิลภิตฺวา ยถาทาเน อุปเนตพฺพํฯ

อนญฺญทตฺถิเก อญฺญทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนญฺญทตฺถิเก อนญฺญทตฺถิกสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๘๒. อนาปตฺติ เสสกํ อุปเนติ, สามิเก อปโลเกตฺวา อุปเนติ, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

๑๑. เอกาทสมสิกฺขาปทํ

๗๘๓. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามेฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี พหุสฺสุตา โหติ ภาณิกา วิสารทา ปฏฺฐา ธมฺมิํ กถํ กาตุํฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล สีตกาเล มหคฺฆํ กมฺพลํ ปารุปิตฺวา เยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ราชานํ ปเสนทิํ โกสลํ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ธมฺมิยา กถาย สนฺทเสฺสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิโต สมาทปิโต สมุตฺเตชิโต สมฺปหํสิโต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ เอตทโวจ – ‘‘วเทยฺยาสิ, อยฺเย, เยน อโตฺถ’’ติ? ‘‘สเจ เม ตฺวํ, มหาราช, ทาตุกาโมสิ, อิมํ กมฺพลํ เทหี’’ติฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา กมฺพลํ ทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘มหิจฺฉา อิมา ภิกฺขุนิโย อสนฺตุฏฺฐาฯ กถญฺหิ นาม ราชานํ กมฺพลํ วิญฺญาเปสฺสนฺตี’’ติ! อโสฺสสุํ โข ภิกฺขุนิโย เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขิยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทาราชานํ กมฺพลํ วิญฺญาเปสฺสตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ราชานํ กมฺพลํ วิญฺญาเปตีติ [วิญฺญาเปสีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ราชานํ กมฺพลํ วิญฺญาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๘๔. **‘‘ครุปาวุรณํ [ปาปุรณํ (สี. สฺยา.)]ปน ภิกฺขุนิยา เจตาเปนฺติยา จตุกฺกํสปรมํ เจตาเปตพฺพํฯ ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๘๕. **ครุปาวุรณํ** นาม ยํ กิญฺจิ สีตกาเล ปาวุรณํฯ

เจตาเปนฺติยาติ วิญฺญาเปนฺติยาฯ

จตุกฺกํสปรมํ เจตาเปตพฺพนฺติ โสฬสกหาปณคฺฆนกํ เจตาเปตพฺพํฯ

ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ ตตุตฺตริ วิญฺญาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… ‘‘อิทํ เม, อยฺเย, ครุปาวุรณํ อติเรกจตุกฺกํสปรมํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามี’’ติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๘๖. อติเรกจตุกฺกํเส อติเรกสญฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อติเรกจตุกฺกํเส เวมติกา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ ฯ อติเรกจตุกฺกํเส อูนกสญฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อูนกจตุกฺกํเส อติเรกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อูนกจตุกฺกํเส เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อูนกจตุกฺกํเส อูนกสญฺญา, อนาปตฺติฯ

๗๘๗. อนาปตฺติ จตุกฺกํสปรมํ เจตาเปติ, อูนกจตุกฺกํสปรมํ เจตาเปติ, ญาตกานํ, ปวาริตานํ, อญฺญสฺสตฺถาย, อตฺตโน ธเนน, มหคฺฆํ เจตาเปตุกามสฺส อปฺปคฺฆํ เจตาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

เอกาทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๒. ทฺวาทสมสิกฺขาปทํ

๗๘๘. เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี พหุสฺสุตา โหติ ภาณิกา วิสารทา ปฏฺฐา ธมฺมิํ กถํ กาตุํฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล อุณฺหกาเล มหคฺฆํ โขมํ ปารุปิตฺวา เยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ราชานํ ปเสนทิํ โกสลํ ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ธมฺมิยา กถาย สนฺทเสฺสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิโต สมาทปิโต สมุตฺเตชิโต สมฺปหํสิโต ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ เอตทโวจ – ‘‘วเทยฺยาสิ, อยฺเย, เยน อตฺโถ’’ติ ฯ ‘‘สเจ เม ตฺวํ, มหาราช, ทาตุกาโมสิ, อิมํ โขมํ เทหี’’ติฯ อถ โข ราชา ปเสนทิ โกสโล ถุลฺลนนฺทาย ภิกฺขุนิยา โขมํ ทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนิํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘มหิจฺฉา อิมา ภิกฺขุนิโย อสนฺตุฏฺฐาฯ กถญฺหิ นาม ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสนฺตี’’ติ! อโสฺสสุํ โข ภิกฺขุนิโย เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขิยฺยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปตีติ [วิญฺญาเปสีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควาติ’’ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๗๘๙. **‘‘ลหุปาวุรณํปน ภิกฺขุนิยา เจตาเปนฺติยา อฑฺฒเตยฺยกํสปรมํ เจตาเปตพฺพํฯ ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติย’’**นฺติฯ

๗๙๐. **ลหุปาวุรณํ** นาม ยํ กิญฺจิ อุณฺหกาเล ปาวุรณํฯ

เจตาเปนฺติยาติ วิญฺญาเปนฺติยาฯ

อฑฺฒเตยฺยกํสปรมํ เจตาเปตพฺพนฺติ ทสกหาปณคฺฆนกํ เจตาเปตพฺพํฯ

ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ ตทุตฺตริ วิญฺญาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํฯ ปฏิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติฯ นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณสฺส วา เอกภิกฺขุนิยา วาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, นิสฺสชฺชิตพฺพํ…เป.… อิทํ เม, อยฺเย, ลหุปาวุรณํ อติเรกอฑฺฒเตยฺยกํสปรมํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาหํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามีติ…เป.… ทเทยฺยาติ…เป.… ทเทยฺยุนฺติ…เป.… อยฺยาย ทมฺมีติฯ

๗๙๑. อติเรกอฑฺฒเตยฺยกํเส อติเรกสญฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อติเรกอฑฺฒเตยฺยกํเส เวมติกา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ อติเรกอฑฺฒเตยฺยกํเส อูนกสญฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํฯ

อูนกอฑฺฒเตยฺยกํเส อติเรกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อูนกอฑฺฒเตยฺยกํเส เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อูนกอฑฺฒเตยฺยกํเส อูนกสญฺญา , อนาปตฺติฯ

๗๙๒. อนาปตฺติ อฑฺฒเตยฺยกํสปรมํ เจตาเปติ, อูนกอฑฺฒเตยฺยกํสปรมํ เจตาเปติ, ญาตกานํ, ปวาริตานํ, อญฺญสฺสตฺถาย, อตฺตโน ธเนน, มหคฺฆํ เจตาเปตุกามสฺส อปฺปคฺฆํ เจตาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ทฺวาทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํฯ

อุทฺทิฏฺฐา โข, อยฺยาโย, ตึส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมาฯ ตตฺถายฺยาโย ปุจฺฉามิ – ‘‘กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา’’? ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ – ‘‘กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา’’? ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ – ‘‘กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา’’? ปริสุทฺเธตฺถายฺยาโย, ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามีติฯ

ภิกฺขุนิวิภงฺเค นิสฺสคฺคิยกณฺฑํ นิฏฺฐิตํฯ